

YEŞERMEYEN FİDANLARIM

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Perşembe, 25 Şubat 2016 07:54 -

Eskiden köye atanacak öğretmen adayları, atandığımız köylerin çehresini birkaç yılda değiştirmek niyetiyle yetiştirilirdik. Bunun Köy Enstitülerinden kalan bir anlayış olduğunu sanırım.

Cumhuriyet, bu amacını ne ölçüde gerçekleştirmiştir? Öğretmenler, köyün ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel hayatında ne gibi değişiklikler yapabilmişlerdir?

Beklenen değişiklikleri yapabilmesi için bir öğretmenin atandığı köyde birkaç yıl çalışması elbette yetmez. Bu nedenle Köy Enstitülerinin mezunlarına 20 yıl köyde çalışma zorunluluğu getirilmişti. İsmail Hakkı Tonguç, köyde aydın mezarlarının bulunmayışından yakınırdı.

Fakat doğrusunu söylemek gerekirse bir öğretmenin aynı köyde ölünceye kadar görev yapması, çok idealist biri de olsa köyün temel yapısında değişiklikler yapması çok zordur. Bunun için devletin uzun vadeli ve köklü programlar uygulaması gerekir.

1964-1965 öğretim yılında ilk öğretmenliğe başladığımda görev yaptığım Konya'nın Akçayazı köyüne iki yıl sonra 1967 yazında uğradım. İlk göz ağrım olan bu köyü merak etmemin nedenlerinden başında köye diktiğimiz fidanların ne kadar büyüdüğünü görmek geliyordu. Beş sınıflı okulda okuttuğum 50 kadar öğrenci gibiydiler bu fidanlar. Serpilip gelişmeleri beni mutlu ederdi. Bunlar Akçay köyünde benim eserlerim olacaktı.

YEŞERMEYEN FIDANLARIM

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Perşembe, 25 Şubat 2016 07:54 -

Akçayazı köyüne 1950'den sonra Bulgaristan'dan getirilmiş 10 aile yerleştirilmiş ve bunlar için köydeki toprak damlı evlerin benzeri evler yapılmıştı. Fakat göçmenler Konya Ovası'nın kurak iklimini beğenmemişler, dokuz aile Mersin taraflarına göçmüştü. Köyde yalnız bir baba ile oğlu kalmıştı. Bu ailelerden biri benim gibi umuda kapılarak evlerinin önüne bir fidan dikmişti ve her halde suladıkları için de fidan üç metre kadar büyümüştü.

Hayat bilgisi dersinde sonbahar konusunu işlemekte gecikmiştim. Çünkü bu ovada sanki iki mevsim vardı. Yaz ve kış. Sonbaharın geldiğini gösterecek yapraklarını döken ağaç yoktu. Göçmen kuşların gelip gittiğini de göremiyorduk. Turşu falan kurulduğu da yoktu çünkü köyde yalnızca üç ürün yetiştiriliyordu. Arpa, buğday ve çavdar. Baş yiyecekleri sabah, öğlen ve akşam bulgurdu. Köyde koyun beslendiğinden süt ve yoğurt da bol bulunurdu.

Sonbahar mevsimini işlemekte daha fazla gecikmeyeyim diye bir akşam ünite planımı yaptım. Çocukları o üç metrelik fidanın dibine götüreceğim ve sonbahar için tanıklık yapacak bu ağacı gösterecektim. Sabah kalktım ki her taraf karla örtülmüş!

İşte ağaç namına gölgesine sığınılacak başka hiçbir bitkinin olmadığı bu köyü yeşillendirmek için Karapınar Tarım Müdürlüğünden 30 kadar fidan almış, köyün çeşitli yerlerine öğrencilerle çukurlar kazarak törenle dikmiştik. Köylülerden biri kendi evinin önüne dikilen fidanın bir dalına mavi bir boncuk da geçirmişti.

YEŞERMEYEN FİDANLARIM

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.
Perşembe, 25 Şubat 2016 07:54 -

Köy bıraktığım gibi duruyordu. Fidanların hiç biri tutmamıştı çünkü köylüler yazın yaylaya çıktıklarından köy boşalıyordu ve fidanlar sulanmamıştı! Ağaçsız yaşamaya alışmış köylüler, fidanları korumamışlar, daha sonra da yeni fidanlar dikmeyi akıl etmemişlerdi. Bu bir kültürdür ve kültürün diğer unsurları gibi değişmeleri ve yerlerini yeni değerlere bırakmaları uzun zaman alır.

Köy odasında İstiklal Marşı söyleyerek törenle açtığımız kitaplığın yerinde de yeller esiyordu!

Taşınmalı eğitim nedeniyle köy öğretmenliği de nerdeyse tarihe karıştı. Beyceli köyünde iki ilkokul yıllardır kapalı. İlk ve ortaokul öğrencileri Kumru Çatağı'nda, lise öğrencileri ise Fatsa'ya taşıyor. Çatak'ta görev yapan öğretmenlerin hepsi de Fatsa'da oturuyor. Köy kalkınmasında öğretmenlerin rolü olsa olsa ellerine verilen öğrencileri kültür ve teknik beceri açısından iyi yetiştirmeleriyle sınırlı.

Köydeki değişimi artık kapitalizmin hızlı gelişmesi, köyden kente göç ve ürün çeşidinin artması, bunların pazarlanması sağlıyor. Çoğu köylümüzün bir ayağı köyde ise diğer ayağı kentte. Bunlar, kentlerde görüp yaşadıklarını köyelerine taşıyorlar. Taşıdıkları her şey sağlıklı mı, bu da tartışılabilir bir konu. (23 Şubat 2016)